

Yhteisöllisen omavaraisuuden alkeita osa 2

Teksti: Eeva-Stiina Snellman
Kuvat: Paula Hartman

Keroin Demeter 1/2014 lehdessä yhteisöllisestä omavaraisuus projektistamme, joka otti ensiaskeliaan kesällä 2013. Nyt kerron mitä viime kesänä tapahtui, mitä pohdimme syksyllä saatuamme sadot talteen ja osan jo syödyksikin. Kolmen puutarhan ja neljän talouden orastavan yhteistyön ensimmäinen kesä oli hyvä ja opettavainen.

Sadon runsautta

Ensimmäisissä talkoissa kärräsimme kompostia kivikovalle maalle, josta oli ruokamulta osittain joskus raavittu pois ja jossa puutarha on syntymässä. Lanta oli paikallisen suurehkon kartanon Hereford emolehmien pihatosta. Levitimme sitä ja rakensimme suuren pintakompostin, jossa kasvoi herkullisia suippokaaleja ja keltaista kurpitsaa koko porukallemme ja vähän muillekin.

Toisen kerran tapasimme meren läheisyydessä olevalla pikkutilalla, jossa kitkimme sipulia, söimme lettuja ja joimme kahvia. Sipulien naapurissa kasvaneet perunat saivat kitkijöitä harvakseltaan emmekä onnistuneet kokoontumaan niiden kitkentään yhtä aikaa kasvukauden aikana. Porkkanat kasvoivat meidän hiekkaisella maalla ja minä ilmoitin

epäyhteisöllisesti, että haluan mietiskellen kitkeä porkkanat ihan yksin. Huomasimme, että ajatus siitä, että ”kierrämme kesällä kylvö- kitkemis- ja korjuutalkoissa” ei ollut onnistunut. Puutarhamme sijaitsivat vähintään kymmenen ja jopa parinkymmenen kilometrin päässä toisistaan, jolloin autoilla suhaaminen talkoissa ei ollut lainkaan tarkoituksenmukaista.

Kun satoa ruvettiin korjaamaan, huomasimme, että vaihdot tapahtuivat enimmäkseen kahdenkeskisesti. Olimme aluksi suunnitelleet, että kerääntyisimme syksyllä yhteen ja jakaisimme kesän tuotoksia keskenämme enemmän yhtäaikaaisesti. Kahdenkeskinen vaihto ei toki ollut ongelma, totesimme vain, että niin yhteistyö toimi parhaiten.

Sadonkorjuuiden jälkeen kokoonnuimme keräämään palautetta. Ihan ensimmäiseksi kerroimme toisillemme huolestamme: meillä kaikilla oli tunne, että olimme saaneet niin paljon ja antaneet niin vähän! Helpotuneina totesimme, että tässä taitaa olla yhteisen maatyön salaisuus: Maa on niin antelias, että satoa riittää jopa enemmän kuin yli oman tarpeen. Saatoimme siis vaivattomasti vapauttaa toinen toisemme tästä huonosta omasta tunnosta. Totesimme myös, että viljellessämme toisillemme syntyy uskoa siihen, että pystyy tuottamaan ruokaa myös toisille jakoon ja keskinäistä luottamusta kun jättää joidenkin tuotteiden tuottamisen toisten vastuulle.

Päätimme kuitenkin jo heti alussa, että yritämme kaikki parhaamme saadaksemme satoa, mutta jos epäonnistumme, ei kukaan syytä meitä vaan olemme yhteisesti ottaneet myös sen riskin kukin osaltamme. Porukassa opimme myös aina jotain uutta ja pienetkin talkoopyrähdykset koettiin tärkeiksi. Totesimme, miten vaikea on pyytää apua ja oli olemassa turhaa kainoutta sen suhteen, ettei ehkä uskaltanut tulla korjaamaan tarvitsemaansa satoa toisen puutarhasta vaikka asiasta oli sovittu. Miten kiinni olemmekaan yksityisyydessämme ja miten paljon meillä on opittavaa yhteisöllisyydestä, sen yksinkertaisessa konkreettisuudessaan! Totesimme myös, että tuoretuotteiden tuottaminen yhteiseen jakoon ei ole ihan helppoa. Jakaminen tapahtui

< Talven ruoka taattu
 ↳ Yhteiset taimet alullaan

Opin myös miten erilaiset tarpeemme ovat ja miten erilainen merkitys puutarhalla itse kullekin on: se voi olla koko talven ruoan tuottamisen työ, kesäisen ruuan hankkimista tai jotain ihan muuta.

Kun talven sydämen taituttua tammikuun lopulla kokoontuimme yhteiseen siemenkokoukseen, melkein yllätyimme huomattessamme miten joukkomme oli kasvanut entisestään: nyt meitä oli jo kuudesta puutarhasta ja seitsemästä taloudesta. Teimme siementilauksen yhdessä, pohdimme lajikkeita, vaihtoja ja mietimme määriä ja jaoimme itse keräämiämme siemeniä. Yksi ”maaton” oli tullut mukaan vain, koska se on niin hauskaa. Hän sai toimia sihteerinä, mutta kun siementilaus oli lähes valmis, ryhtyi hän raapustamaan sinne omaa tilaustaan sen jatkeeksi. Jospa sittenkin...vähän ituja syötäväksi ja kukkia pihaan! Monet siemenpussit päätimme jakaa keskenämme ja suunnittelimme myös yhteistyötä taimikasvatuksen osalta. Kun siemenet olivat tulleet postista, kokoontuimme yhteen jakamaan siemenet, suunnittelemaan kesää ja kokemaan yhteistä puutarhurien iloa.

enimmäkseen niin, että kun joka tapauksessa tapasimme toisiamme, teimme tarvittavia vaihtoja. Harvemmin pääsimme hakemaan esimerkiksi papua tai hernettä tai kurkkua juuri silloin kun se olisi ollut valmista korjattavaksi. Pavut toimitettiin jopa pakastettuina vaihtoon. Päätimmekin siis keskittyä seuraavana kesänä kerralla korjattaviin ja helpommin säilyviin tuotteisiin kuten esimerkiksi juureksiin, kurpitsaan ja kaaliin.

Yksi meistä totesi, että vaihtopiiri vaati sitoutumista ja se auttoi siinä opissa, että jos puutarhastaan haluaa tuottoa, on oltava siellä töissä kastellessa ja kitkemässä oikeaan aikaan. Miten oleellinen ja tärkeä oppi! Hauskaa oli myös kuulla yhdestä suusta, että kun ruokaa nyt syö, niin ajattelee viljelijäkavereitaan.

Vaihtopiiri auttoi meitä myös kokemaan sen miten Maa on meille yhteinen ja kaikkien puutarhojen hyvinvointi on meille kaikille yhteisesti tärkeää.

Itselleni yllättävin, mutta myös merkittävin oppi viime kesästä oli se, että puutarha onkin minulle niin yksityinen, ikioma tila, jossa maalaan maismaa sitä suunnitellessani ja mietiskelen sitä hoitaessani. En olekaan siis sosiaalinen puutarhassa työkennellessäni, vaan enemmän hiljainen erakko. Viljelytyö vaatii myös minulta enemmän keskittymistä kuin olin osannut arvatakaan. Yhteisöllisyys opetti myös selkeästi tunnistamaan rajojani ja tuntemaan itseäni.

Nyt ikkunalautamme ovat taimia pullollaan. Purjot ja tomaatit kasvavat täällä meillä ja lähtevät voimistuttuaan kolmeen puutarhaan ja jännityksellä odotamme mitä ensi kesä tuo tullessaan.

Tiedossa on ainakin mahdollinen vierailu puutarhassa missä monivuotinen köynnöspinaatti kasvaa sekä tutustumme stevia viljelyyn. Hauskaa ja jännittävää.